

Temps difícils per a les Associacions de Veïns.

Per Alfons Barceló

Per començar, mai no s'hauria d'oblidar que el poder corromp, i que el poder absolut corromp absolutament. Per tant, els aparells de poder no s'han de deixar anar al seu aire. Fet i fet, les persones de certa edat ens adonem de que la democràcia representativa no està malament. També sabem que hi ha poders de moltes castes. Així, a la vora del poder polític democràtic (més o menys contaminat, però ¡poca broma! sotmès periòdicament a un control popular efectiu), hi ha el poder polític no democràtic (dels aparells de l'estat i de les administracions, de partits, sindicats, forces polítiques sectorials o locals), els poders econòmics, els poders ideològics. I entre tot això hi ha ponts i contactes i túnels, declarats o clandestins. I ideals i tradicions més decantats cap al fet comú o cap a l'individualisme. I pautes de comportament amb més tirada a l'egoisme o a l'altruisme, segons les persones, les circumstàncies i la història.

D'altra banda, és molt plausible que a les properes dècades es modifiqui substancialment el nostre entorn: el medi natural cada cop estarà més afectat per l'acció humana, les tecnologies continuaran desenvolupant-se, es modificarà la configuració mundial de jerarquies i poders. I sembla lògic pensar que tot això ha de comportar canvis remarcables per a tothom. Emperò crec que els trànsits cap a noves modalitats de producció, distribució i consum, i cap a noves articulacions polítiques planetàries, no es faran suaument. Cal preveure sotragades i conflictes importants, amb costos socials i econòmics enormes. Aleshores es posarà a prova l'eficàcia i la plasticitat de les institucions (ordinàries i extraordinàries) a l'hora de fer front a situacions d'emergència.

La cosa no pinta molt bé. Però, en qualsevol cas, convé subratllar que cal tenir "sortides d'urgència" i, a més a més, no han d'estar tancades amb forrellat i la clau qui sap on. Això vol dir sobretot tenir a mà recursos materials, morals i organitzatius per poder fer front als reptes insòlits. També convé parar esment que els problemes reals rarament tenen solució perfecta, ni responsables únics. A més a més, a vegades s'afronten millor des de baix, i a vegades des de dalt, i mai són aquests dos punts de partida totalment exclusius i excloents.

Tot això pot semblar molt llunyà de la realitat concreta del moviment veïnal. En part és veritat, però no del tot. Podem fer un experiment mental per fer-ho palès. Basta imaginar, per exemple, quins barris sortirien més mal parats davant l'impacte d'un fort terratrèmol, si els barris amb molta xarxa associativa o els barris amb una minúscula estructuració social.

En definitiva, un cop esbossat un escenari versemblant, voldria subratllar la importància d'un teixit associatiu amb molts nòduls i moltes connexions. Amb associacions estables, amb plataformes temporals, amb conglomerats associatius esporàdics i de vida curta. Tota mena d'entitats poden servir, donat el cas, com a contrapoder efectiu, davant de qualsevol excés que posi en perill la convivència i el futur. I totes les entitats constitueixen per natura una font de recursos i potencialitats per renovar equips, reemplaçar organismes ensorrats, proposar idees i mesures. Cal insistir, a la fi, en que tot és important (o pot ser-ho, en determinades circumstàncies) i també en que tot pot degenerar.

I pel que fa al tarannà i a les orientacions intel·lectuals, convé subratllar que, en dosis mesurades, l'escepticisme és un principi valuós, igual que la precaució. Que cal el diàleg, però també la crítica. Que s'han de respectar les persones, però no les idees. Al capdavall, tot i que no sóc gaire optimista, penso que, a fi de compte, tot és millorable i sempre es pot fer alguna cosa. També és veritat que les situacions sempre poden empitjorar, si es prenen mesures inadequades